

Komission lämmön ja polttoaineen vertailuarvoja koskeva erillinen Benchmark-esitys

Eduskunnan talousvaliokunta 2.9.2026

Juhani Tirkkonen

Työ- ja elinkeinoministeriö/energiaosasto

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Benchmark-esityksen tausta ja sisältö

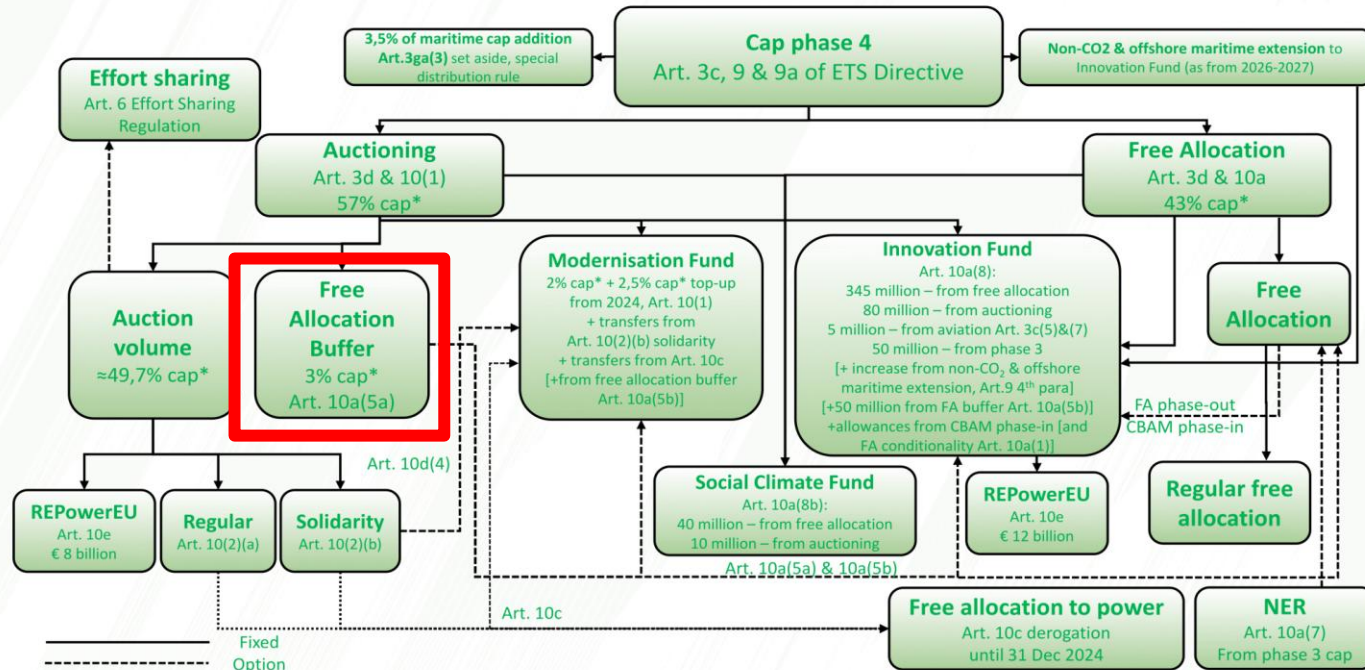
- Komission 17.7. julkaisema ehdotus COM(2026) 619 final koskee päästökauppadirektiivin muuttamista ilmaisjaon määrittämisessä käytettävien lämmön ja polttoaineen vertailuarvojen (ns. fallback-vertailuarvoja) osalta ilmaisjakokaudella 2026-2030.
 - Laajasti käytössä eri teollisuuden aloilla
 - Ehdotuksella pyritään korottamaan ilmaisjaon määrää
- Osa ilmaisjaossa käytettävien vertailuarvojen laajempaa uudistusta ja tarkistusta
 - Komission täytäntöönpanoasetus tuotekohtaisten sekä lämmön ja polttoaineen tarkistuksista ilmaisjakokaudelle 2026-30 tullut voimaan 1.7.2026. Valmistelun yhteydessä esiintyi laaja-alaista kritiikkiä vertailuarvojen liialliseksi katsottua kiristymistä kohtaan.
 - Nyt käsiteltävä erillinen ehdotus neuvoston ja komission asetukseksi lämmön ja polttoaineen käytön perusteella määritettävien muuttamisesta samaa ilmaisjakokautta 2026-30 koskien
 - Päästökauppadirektiivin muutosehdotus kattaa ilmaisjaon 2031 alkavalla päästökauppakaudella, **joten tämä ehdotus ei koske vuoden 2030 jälkeen käytettäviä vertailuarvoja**

Benchmark-esityksen tausta ja sisältö

- Muutoksella lisätään päästökauppadirektiiviin 10a artiklaan 2a ja 2b kohdat, joilla fall back arvojen määrittämisessä käytettävät vuotuiset vähennyskertoimet vuosina 2027-2030 asetetaan tavalla, joka mahdollistaa ilmaisjakopuskurin täysimääräisen käytön ja välttää ilmaisjakoa leikkaavan monialaisen soveltamiskertoimen soveltumisen.
 - Muutos ei koskisi öljy- ja kaasualalla toimivia toiminnanharjoittajia

Phase 4 EU ETS cap for general allowances (post 2023 revision)

* The percentages for the share of various elements in the cap are calculated in relation to the part of the Art. 9 cap that is subject to Art. 10 and 10a distribution, i.e. after deducting the 3,5% of the maritime cap referred to in Art. 3ga(3) to be attributed to EL, CY and MT considering their ratio of shipping companies based on data available for the period from 2018 to 2020, and the share of the cap from the non-CO₂ and offshore maritime extension.

* These percentages do not take into account the Art. 3c cap, where free allocation will be phased out by 2026, and a review will address scope for 2027-30, Art. 28b(3).

Vaikutukset I

- Esityksellä sekä välittömiä vaikutuksia Benchmark- esityksen alla että välillisiä vaikutuksia laajemman ETS-ehdotuksen alla. Vertailuarvojen päivityksestä ei ole julkaistu erillistä vaikutusarviota.
- Komissio arvioi että muutos korottaa ilmaisjakoa noin 80 miljoonalla päästöoikeudella vuosina 2027-2030
 - (näiden arvoksi komissio laskenut noin 6 miljardia)
 - Toisaalta ehdotetun päivityksen jälkeenkin ilmaisjaon määrä tulee em. vertailuarvojen perusteella olemaan pienempi kuin edellisellä ilmaisjakokaudella 2021–2025.
- Suomessa ilmaisjaon piirissä on 204 laitosta jakokaudella 2026. Näistä 185 laitokseen kuuluu vähintään yksi fallback –vertailuarvon perusteella ilmaisjakoa saava laitoksen osa.
 - Määrällisesti suurin osa laitoksista on pieniä ja keskisuuria päästökauppaan kuuluvia lämpöenergiaa tuottavia laitoksia
 - (Komission hinta-arviota käyttäen lisäjaon rahallinen arvo olisi n. 37,5 milj. euroa vuodessa.

Vaikutukset II

- Esityksellä voi olla myös välillisiä taloudellisia vaikutuksia jäsenvaltioiden huutokauppatuloihin päästökauppadirektiivin alla. Näiden vaikutusten kokoluokkaa on kuitenkin vaikea arvioida tässä vaiheessa
 - Laajemman ETS-ehdotuksen alla ilmaisjaon puskurilla on monia käyttökohteita jo ennen vuotta 2030
 - Nykyisen direktiivin mukaisesti jakamatta jääneitä varoja ohjattaisiin innovaatio- ja modernisaatorahastoille. Uuden ehdotuksen mukaisesti varoja käytettäisiin lisäksi ns. teollisuuden vähähiilisyyspankin ensimmäisen vaiheen, eli ns. investmentboosterin, rahoittamiseksi.
 - Komission ehdotus päästökauppadirektiivin uudistamiseksi sisältää mm. uuden 10 cb artiklan, jonka 2 kohdan mukaan siltä osin kuin päästöoikeuksia on ilmaisjaon enimmäismäärän korottamisen jälkeen ilmaisjako puskurissa jäljellä alle 50 miljoonaa kappaletta, erotus siirretään innovaatorahaston käyttöön siitä määrästä, joka muutoin voitaisiin huutokaupata vuonna 2028. → vaikutus jäsenvaltioiden huutokauppatuloihin.
 - Suomen osuus huutokaupattavista päästöoikeuksista on 1,86 %.

Suomen kanta

- Suomi pitää tärkeänä, että päästökauppa ohjaa tehokkaasti päästövähennyksiin ja innovatiivisten puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon. Ohjaavuus tulee huomioida myös vertailuarvojen asettamisessa.
- Suomi voi hyväksyä komission ehdotuksen edellyttäen, että se koskee ainoastaan kuluvaan vuoteen 2026–2030 käsittävää ilmaisjakokautta, eikä johda monialaisen korjauskertoimen käyttöönottoon.
- Suomi pitää ongelmallisena sitä, että ehdotuksella voi olla välillisiä vaikutuksia jäsenvaltioiden (ml. Suomen) huutokauppatuloihin sekä innovaatorahaston ja komission ehdottaman teollisuuden vähähiilisyysrahaston ensimmäisen vaiheen rahoituspohjaan.
- Suomi kiinnittää huomiota siihen, että tämän esityksen vaikutukset jäsenvaltioiden huutokauppatuloihin syntyvät yhteisvaikutuksena erillisen päästökaupan uudistamisesta annetun lainsäädäntöehdotuksen kanssa. Suomi pitää tärkeänä, että esityksen valtiontaloudellisista vaikutuksista saadaan lisätietoja ennen lopullisen hyväksymisen arviointia

Komission ehdotus ja käsittely

- BM-ehdotus tarkoitus käsitellään nopeutetussa aikataulussa
 - Ensimmäinen työryhmäkäsittely 2.9
 - PJ. Irlanti tavoittelee neuvoston yleisnäkemystä ns. coreper-mandaatilla jo syyskuun puolessavälissä.
- Neuvottelutilanteesta: Suuri osa jäsenmaista on kannattanut ilmaisjaon merkittävää lisäämistä eurooppalaisen teollisuuden hiilivuotosuojan parantamiseksi ja ennakkoarvion mukaan paljon kannatusta on myös komission esitystä suuremmalle korotukselle. Esillä on ollut 37 miljoonaan päästöoikeuden lisäys.

KIITOS